

THEMA

VERKENNING

Transparante christenen

J. Ophoff

De invloed van christenen in de samenleving is heel beperkt. Die situatie is niet nieuw. Veel christenen over de hele wereld hebben daarmee te maken. Het kan als bedreigend worden ervaren, maar zo'n situatie kan ook winst betekenen. Je gaat je bezinnen op je plek in de samenleving. Oude vanzelfsprekendheden bekijk je kritisch. Het kan betekenen dat je een beweging maakt terug naar de kern. Je stelt je de vraag waar het eigenlijk om gaat. Wat is echt belangrijk? Waar ga je je als christen op concentreren?

Het betekent ook dat je je moet confronteren met je omgeving. Hoe waardeer je de cultuur waarin je leeft? Welke wegen zoek je om dat onder woorden te brengen? Hoe benader je daarmee de samenleving? Als het goed is, leidt het hele proces tot vernieuwing. Je hebt je bezonnen op je optreden als christen in de samenleving. Je bent een heel proces doorgegaan. En je komt uit bij een nieuwe stijl, een vernieuwde houding. En waarschijnlijk ook een bijgestelde inhoud. Dat is winst.

De invloed van een christen heeft alles te maken met een heilig leven. Als christenen niet meer luisteren naar hun Vader in de hemel, heeft het ook geen zin nog over invloed te spreken. Je moet transparant zijn in je leven als christen. Daar komt het op aan. Je concentreert je op een leven uit genade. Je richt je op een vernieuwd leven dat gewerkt wordt door de Heilige Geest.

In je houding in de samenleving wordt dat concreet in betrouwbaarheid. Je zult als christen integer zijn. Mensen kunnen op je aan. Je praat de ene dag niet anders dan de andere. Je stelt je dienstbaar op zonder jezelf weg te geven. Je bent onomkoopbaar. Je houdt je op afstand van allerlei vormen van bederf. Je maakt geen misbruik van macht.

De gemeente

Dat kun je als christen niet alleen. In de samenleving vind je lang niet altijd voldoende steun. Gelukkig worden ook in de samenleving uitwassen als machtsmisbruik en steekpenningen bestreden. Maar in je dagelijks leven heb je meer steun nodig. Je invloed als christen in de samenleving is allereerst een zaak van de gemeente van Christus.

Die gemeente moet leren open te staan richting de samenleving. Open in gastvrijheid voor anderen. Geen afstand nemen van de samenleving door een afgezonderde positie in te nemen. Met elkaar het gesprek aangaan over een goede houding in de samenleving en elkaar steunen bij de problemen die je tegenkomt. Elkaar bemoedigen in het proces om te groeien in een open houding naar anderen. Ongetwijfeld zullen er verschillen zijn tussen gemeenteleden. Maar willen christenen invloed hebben in de samenleving, dan kan dat niet zonder de gemeente. Die gemeente heeft een boodschap van heil ontvangen van God. Die geweldige boodschap moet ook naar anderen. Of je invloed wilt hebben in de samenleving, mag voor een christen geen vraag zijn!

In je houding laat je als christen een positieve waardering van de samenleving zien. Een negatieve houding wordt snel vertaald in distantie. Je neemt afstand. Maar er zijn allerlei ontwikkelingen in de samenleving die positief zijn. Er is bijvoorbeeld meer aandacht voor dat ieder de mogelijkheden ontvangt zijn gaven te ontwikkelen. En de ontwikkelingen in de geneeskunde hebben o.a. als resultaat dat er meer mogelijkheden voor genezing zijn. Christenen laten hun positieve houding daarin uitkomen, dat ze waar mogelijk deelnemen aan de samenleving. Plaatselijk kun je vaak participeren in verenigingen en besturen. Je zorg kan uitgaan naar mensen in je woonomgeving die extra zorg nodig hebben. Je eigen buurt biedt vaak al mogelijkheden.

Je zult als christen vandaag gericht zijn op versterking van de gemeenschap. Het gaat erom dat mensen weer leren verantwoordelijkheid te dragen voor een ander.

Analyse

Om invloed uit te oefenen, is ook een goede analyse nodig van ontwikkelingen in de samenleving. Wat zijn achtergronden en ontwikkelingen die een rol spelen? Christenen moeten zich oefenen om gevoeligheid te ontwikkelen voor zo'n analyse. Anders blijft het getuigenis in de lucht hangen. Het richt zich niet op de werkelijkheid.

In onze samenleving behoren de Mammon en de technocratie nog altijd tot de afgoden die een heleboel aandacht naar zich toe trekken. Efficiëntie is heel belangrijk. Alles moet snel worden afgewikkeld. Mensen ervaren veel werkdruk. Die te sterke verzakelijking leidt tot vervreemding van mensen ten opzichte van elkaar. Er is geen ruimte meer voor belangstelling

en vriendelijkheid. Wat een mens in zijn persoonlijk leven meemaakt, is niet echt belangrijk. Er zijn ook weinig of geen idealen. Alles is gericht op groei van de welvaart. Het kan niet anders, of er is in zo'n samenleving ook weinig of geen ontvankelijkheid voor het Woord van God.

Vertaalslag

Je zult als christenen steeds weer op zoek zijn om de vertaalslag te maken naar vandaag. Hoe stel je je vandaag als christenen op in de samenleving? Op welke manier probeer je invloed uit te oefenen? De verleiding is aanwezig om de samenleving als een gegeven te accepteren. Je legt je neer bij de ontwikkelingen. Je probeert niet eens meer die ontwikkeling bij te sturen, omdat het toch wel niet zal lukken. Het komt erop aan transparant en creatief te zijn. Wie echt als christen wil leven, zoekt ook de ruimte om dat in zijn omgeving tot uitdrukking te brengen. Dat vraagt inzet en creativiteit. Zoek mogelijkheden in je eigen buurt, stad of dorp om deel te nemen aan de samenleving. Maak duidelijk wat je mogelijkheden en grenzen zijn. Dat je christen bent en zo ook de samenleving wilt dienen. Doe mee in een buurtcomité, een vereniging of een bestuur. Kijk daarbij naar je eigen gaven.

Meer dan een getuigenis

Regelmatig ervaar je dat je als christen anders bent. Het spanningsveld met de samenleving lijkt de invloed van christenen te minimaliseren. Een voorbeeld kan dat zichtbaar maken. Namens o.a. de Gereformeerde Kerken hebben christenen het woord gevoerd tijdens hoorzittingen van de Tweede Kamer over wetsvoorstellen rond euthanasie en homohuwelijk. Als je dat gaat doen, moet je rekening houden met de reactie: daar heb je weer zo'n dominee die met het verhaal komt dat hij het overal niet mee eens is. Met als gevolg dat kamerleden het direct naast zich neerleggen. Je bezint je op de vraag of het zin heeft aan zo'n hoorzitting deel te nemen. Bereik je de ander op de een of andere manier? Heb je zo invloed of juist niet? De invalshoek waarmee je aan zo'n gesprek meedoet, is heel belangrijk. Ook als je vermoedt dat je in de praktijk niet veel verder komt dan een getuigenis. Je probeert aansluiting te zoeken bij de andere gesprekspartners. Je analyseert motieven die in de discussie een rol spelen. Je maakt duidelijk dat je spreekt vanuit een sterke betrokkenheid bij de samenleving. Je ervaart volop het spanningsveld van een christen die leeft in deze cultuur. Maar je houdt ook rekening met vooroordelen en je stelt je open op richting je gesprekspartners. Achteraf mag je horen dat het spreken van de christenen is overgekomen. Je moet niet de illusie hebben dat alles erdoor verandert. Het belangrijkste is dat er echt naar je geluisterd wordt. Dat is ook invloed uitoefenen.

Confrontatie

Zo'n hoorzitting is een vorm van confrontatie. Die confrontatie speelt zich af op allerlei niveaus in de samenleving: de gemeenteraad en de Tweede Kamer, maar net zo goed op je werk, op school, tussen werkgever en werknemer en in allerlei vormen van overleg tussen mensen. Voor christenen is het belangrijk dat ze zich bij die confrontatie bescheiden opstellen. Je bent je bewust van allerlei vooroordelen die mensen hebben over de kerk of over christenen. Je bent je er ook van bewust dat die vooroordelen gebaseerd kunnen zijn op feiten. Christenen hebben bij hun optreden in de samenleving de plank ook wel eens helemaal misgeslagen. En niet elke christen komt over als integer en betrouwbaar. Tegelijk zul je in je optreden ook overtuigd zijn. Je staat voor gehoorzaamheid aan de geboden van God. Daar sta je voor ook als gemeente van Jezus Christus vandaag. En je bent je bewust van de belangrijke boodschap van God in Christus, die je mag doorgeven aan anderen. Door goed te doen, geef je aan God de eer.

Voor de meeste christenen ligt het terrein van confrontatie dichtbij huis. Toch zul je ook wegen zoeken om de ander te ontmoeten in discussies in kranten en tijdschriften. Soms op een congres. Je zult bij jezelf overwegen waar voor jou de mogelijkheden liggen. Als maar duidelijk is dat elke vorm van invloed van christenen gedragen moet worden door gebed. Gebed van de gemeente voor deze wereld. Gebed voor een samenleving waar aan alle kanten de nood voelbaar is. Gebed voor mensen die geschapen zijn naar het beeld van God.

Voor de bespreking:

1. Betekent het leven in een overgangstijd ook winst? Waarin ervaar je dat zelf?
2. Kun je voorbeelden noemen van keuzes als christen op je werk? Kom je als christen wel eens in verlegenheid?
3. Wat kun je als christen concreet voor elkaar betekenen om samen meer invloed uit te oefenen?
4. Ben je transparant als christen?
5. Welke positieve ontwikkelingen zie je in de samenleving?
6. Wat vind je van de gedachte om meer taken en verantwoordelijkheden in de samenleving op je te nemen? Ben je bang dat de zorg voor elkaar in de gemeente eronder zal lijden?

Enige literatuur bij beide artikelen:

C. Blenk e.a., *Uitgedaagd*, Zoetermeer 1994.

C.J. Haak, *Kerk in de 21e eeuw*, Kampen/Zwolle 1999.

Dr. P.H.R. van Houwelingen, *1 Petrus*, Kampen 1991.

Bernard Rootmensen, *Waar het op aankomt*, Zoetermeer 1998.

J.P. de Vries e.a., *Burgers van twee koninkrijken*, Barneveld 1994.